

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【中排灣語】高中學生組 編號 3 號

pakaljavar i qinaljan

nu tjemaucikel itjen tua patjara maljavar ta kisupasaliv izua tjakudan a kacalisiyan. ta sicuayan, izua namasan remasurasudj tua i qinaljan, padjaljedjalj ta marevetjvetjek na mamazangiljan kata kalingan saka namapaqaljay a ramaljemaljeng a maqati a tjulju vecekadan ta itjen a matjadrusa ta titjen taqaljaqaljan aicu a tjamadju a puvarung a caucau a paparangezan na mamazangiljan a kisan remasurasudj.

nu pakaljavar tua sitjukuya pakakaizuazuayin itjen a matjadrusa, tjamadju a namaresepasaliv a cemekemekeljan, a marekakaka tjauljen nua kalaingan a pakiqepu, kalingan a penenetj tu mainu tu nu ngida a maljavar. satje paljayangi a tjaikuya tu venavaw tu tjasikaqepuqepu. mavan a tja sinepasalivan a sikuletj tu tjanu pida a vavain, nu tjanuita a djupeneq kimaya maqati a masan mutjelu a kinaqacan. nu kudresul a pasaliv izua nu tjanu drusa tjanu tjelu a djupeneq a tja vavain. tja sinan pazangal aravac a vavaw, tja sipakalevaleva, tja sipucekeceklj, tja sipudjavadjavay, tja sipaqaljaqaljay uta, pupacugan aravac a vavaw i paiwan zuku. inika penenetj a kidrimu ta sipakaljavar a zikang , mavan nu matekel anga a tja vinavaw pulingalingav anga itjen tu nungidanga a tja sikaqepuqepuan a qadaw.

nu paruarut tu izua tja pasaliv, maljavar itjen tu sitjukuya, nu kudresul a pasaliv qacang a tja sitavung, namaya ta nasi na caucau a kinapazangalan a qacang, tjaliyav a tja sikataqaljan a tjemekuya ta sauzaian kata vavaw. nu kemuletj ta pasaliv ika amin a sinepacevakan a pacunan, tja sikuletj auta a niasi na caucau, nu punasi a kemasi tjumaq anan a marevetjevetjek na mamazangiljan, kudresul a tja sitavung. ljava kakudan nua vavuluvulungan, nu sepasaliv ta mamazangiljan nu neka nu sitjukuya sanvetjeken nu i tjumaq sa kisekaulj anga ta mamazangiljan. a ramaljemaljeng nu qivu nakuya kudresu itjen aravac, seman pazangal itjen sakamaya ta pazekatj ta zuma ta qaliali, ika namakinemenem tu mecevucevung itjen nungidangida. nu namaka pazekatj itjen sipazekatj itjen nu titjen anga aya!

tucu anga izuanga a sinankakudan tua tja rivurivuan nua tja sihu, nu izua a namare sepacevacevak pakazua itjen i huing, pakagimeng anga itjen, izua tja sinciyu a tja daihihu a kisan rarasudjan tja nu itjen a taqaljaqaljan, ljava nakuaya a ika kipaqenetjan tua tja sikudan a kacalisiyan, nu tja sikitevelj aravac ta pairang a tja kakudan mecemadja meqaliali tjen a kirimu.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【中排灣語】高中學生組 編號 3 號

部落談判

以往部落有「糾局」，一但發生糾紛，頭目就會透過他們執行法令。排灣族過去執法單位由頭目家的老二及部落協調事務發言人 Kalaingan 負責談判，作為公正的第三方。主要以雙方當事人及其家人、親友來參與，由發言人決定談判地點。

犯錯的一方要釀酒表示歉意，犯的錯越大釀的酒就要越多，賠償金可用豬和任何一種鐵器作為賠償。會依其釀酒的熟成日決定。

罰款原則：以被得罪之人的身分高低來決定，得罪頭目、平民，皆有其相對應的律，賠償以 nasi 來區別。酒在談判當中代表誠意，誠意的多少影響談判的結果。有趣的是，得罪頭目卻無法賠償時，頭目就會把他們收為佣人，終身侍奉所得罪的家族。

現在這個角色多是當地的代表或村長。若有糾紛都在鄉公所或調解會談判，但我們得想想過去的美德，別太強化現代的處理模式。